

Plača vsak četrtek in
vsa s poštnino vred ali
v Mariboru s poštninjem
za celo leto 52 din.,
za leto 16 din., četrlet
10 din. Izven Jugoslavije
60 din. Naročnina se pošlje
na upravnništvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Plača se doplačila do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Glasilo Interurban št. 115.

Poramezna številka stane 150 din.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Re-
daktar se ne vračajo. Upr-
avnštvo sprejema naročnike,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Ne-
sprejeto reklamacije so pošil-
jevalci prosili.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.601.
Telefon Interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

20. številka.

MARIBOR, dne 15. maja 1924.

58. letnik.

Ali je vredno in potrebno?

Previdni, pametni in praktični ljudje si stavijo pri vsakem svojem dejanju vprašanje: ali je vredno, da se s tem trudim? Ali je potrebno, da to in ono opravljam?

Kakor se torej vprašamo pri vsakem svojem zasebnem dejanju, ali je vredno in potrebno skrb, truda in napora, tako si moramo biti popolnoma na čistem tudi v politiki ali v javnem življenju, je li vredno in ali je potrebno, da se za to in ono borimo včasih cela stoletja.

Potrpi in dobro premisli!

Odkar se slovensko ljudstvo zaveda svojih pravic, so povdarjali naši predniki in trdimo sedaj mi, da imamo pred Bogom in ljudmi pravico, da na naši zemlji živimo, na njej s svojim sami gospodarimo in z uspehi svojega dela in znoja sami razpolagamo. Pomisli torej bralec:

1. Ali je potrebno in vredno, da smo gospodarji na svoji zemlji? Ali hočeš, da bodo drugi odločevali, kakšne naj bodo tvoje občine, okraji, cela Slovenija, in po katerih postavah naj se v njih gospodarji? Mislimo, da gotovo ni dobro, da bi nam odločeval Nemec, pa tudi ne Srb in ne Hrvat! To vse je popolnoma naše in mi sami si hočemo to urejevati.

2. Ali je potrebno in vredno, da si svoje šole urejemo sami in v njih gospodarimo sami, kakor vemo, da je za našo izobrazbo in za našo vzgojo potrebno?

3. Ali je vredno in potrebno, da urejemo sami našo kmetijsko, obrtno in druge zadeve, s katerimi skrbimo za izobrazbo in povzdigo blagostanja našega ljudstva? Odgovor je za pametnega človeka jasan.

4. Ali je prav, je vredno in potrebno, da skrbimo za ureditev naših cest in za uravnavo naših rek, kakor sami hočemo? Mislite, da nam bodo drugi bolje gospodarili in vestnejše ter z večjo ljubeznijo in skrbjo urejevali tisto, česar sami nimajo in ne poznajo?

5. Ali je vredno in potrebno, da se borimo za to, da bomo s svojimi bolnicami, s svojimi hiralnicami, s sirotišnicami, sploh z vsemi zavodi, ki so za lajšanje bede in bolečin, gospodarili mi po naši vesti in naši previdnosti?

6. Ali je vredno boja, da vse sami odločujemo, koliko in kako za vse omenjene zadeve skrbimo in trošimo denar? Z drugimi besedami: ali je potrebno in pametno, da odločujemo o svojih davkih sami in sami tudi določujemo, koliko in kako jih plačujemo?

Na duceate je še vsakovrstnih važnih zadev, toda mi smo jih tukaj našli za sedaj samo nekaj. Ne moremo si misliti zavednega Slovence, pa naj bo kmet ali meščan, posestnik ali neposestnik, delavec ali podjetnik, kateri bi nam ne odgovoril: pametno, vredno in potrebno je, da se za vse to borimo.

Kako čuvamo drugod svoje pravice?

Povsod v življenju opazujemo, da vsak čuva svoje pravice, svoj ugled in svojo čast. Pomislimo, koliko prepirov in pravd je radi motenja posesti! Celo zaradi kokoši, ki hodijo na sosedovo posestvo, se vršijo čisto pravde! Skrbno pazimo, da sosedovo drevo s svojimi vejami ne sega čez mejo in ne škodi naši posesti!

V politični javnosti pa bi brez pomisleka, brez skrbi, brez boja pustili vse drugim? Pa je vendar odvisno od ureditve države, od načina plačevanja in uporabe davkov, od javne uprave vse naše gospodarsko življenje! Tu ne gre za enega, temveč gre za vse: za obstoj in za razvoj ali propad nas vseh! Naravnost zločin nad seboj in celim narodom napravi, kdor se ne zanima za javno življenje ter se ne bori za pravice in koristi svojega ljudstva.

Ali bo uspeh?

Mnogi pravijo: saj bi se še bolj boril, če bi le videl, da bo kaj s tega. Takšnemu nevernemu Tomažu bi prav lahko rekli: ti s svojo nogo pač stopiš vsikdar en korak, s svojo glavo pa ne misliš niti za peden naprej. Ali se zaveš, da le žilava vztrajnost, skupnost in pridnost rodi uspehe. Ali se ne zaveš, da je večni suženj tisti, ki se boji boja za svojo lastno pravico. Koprive in drug plevel pač dobiš brez truda, a rumene pšenice in žlahtnega sadu nikdar!

Če ne zaupaš in ne veruješ sebi in ljudem, pa poglej samo mravlje! Kako majhne so, pa se združijo in si ustvarijo za nje ogromno zgradbo! One vedo: če ne bodo skupaj držale, ne bo nikdar velikega mravljišča, nikdar skupnega bivališča, temveč pogin! Pa pride čisto kdo in jim razdere ves trud in vse delo. Toda one se lotijo z vso dločnostjo dela vnovič.

Enako je z nami v politiki, v našem javnem življenju! Kakor mravlje moramo vztrajni biti, kakor člani verige neomajno skupaj držati, ne sme nas plašiti ne trud ne začasní neuspeh, pa bo zmaga naša: v svojem domu, na svoji zemlji, bomo sami gospodarji in tedaj bo zadovoljstvo in sreča v naših središčih.

Velike so nevarnosti, premeteni ljudje poskušajo rušiti edinost našo in slabiti našo moč, da bi onemogočili našo zmago. O tem bomo govorili prihodnje natančno! Za sedaj samo še enkrat: ali je vredno in potrebno, da se borimo za svoje pravice in svoj obstoj? Kdor misli, da ni vredno in potrebno, naj gre med pasje ponižne sužnje ali pa — izdajalce. Na oboje bomo po zmagi, ki mora priti, zrlí s preziranjem in zaničevanjem. Zmagati pa hočemo in zmagali bomo!

Ali sem že obnovil naročnino?

sta kako so vohale in renčale, včasih je bilo čuti mogočno rjojenje in kričanje, pa navadila sta se na glasove divje džungle in nazadnje jih niti slišala nista več. Mirno sta spala vso noč.

Trikrat sta videla za kratke trenutke človeku podobno postavo od roba pragozda, pa neznano bitje ni nikdar prišlo zadosti blizu, da bi bila spoznala, ali je človek ali žival.

Krasno barvani ptiči in majhne šegave opice so se navadile na njuno družbo. Gotovo še nikdar niso videli človeškega bitja, izprva so se bežale, pa polagoma so prišle bliže. Gnala jih je radovednost, ki je posebno izrazita lastnost vseh prebivalcev divje džungle. Nekatere teh živali so se celo toliko udomačile, da so brez strahu jedle iz njunih rok. —

Nekega popoldne je delal Clayton v bližini koče. Obsekoval je bruna, ker je nameraval kočo povečati.

Iz gozda sem čez bližnji grič se je pripodila po drevju družba opic.

Vse prestrašene so kričale in cvilile. Plašno so se ozirale in nazadnje so se ustavile blizu Claytona ter vznemirjene in razburjene žlobudrale vanj, kot bi ga hotele opozoriti na bližajočo se nevarnost.

Clayton je pogledal krog sebe in proti goščavi ter opazil tudi sam, česa so se opice tako zelo prestrašile, — orjaško, človeku podobno žival, ki sta jo z ženo že parkrat videla izginiti kakor senco v mračnem pragozdu.

Napol vzravnan na pol sključen se je bližala žival sem od roba pragozda, včasih se je spustila na sprednje noge, v globokih grgrajočih glasovih je renčala in vmes čudno zalajala.

Clayton je bil kakih štirideset korakov oddaljen

Kako zborujejo demokrati?

Odkar so dr. Žerjavovi demokrati s Pribičevičem poklekli pred Pašiča ter stopili z njim v skupno vladno, je slovensko ljudstvo te demokratske izdajice in uskoke osovražilo tako, kakor nobeno drugo stranko. Kljub temu, da naš priprosti in pošteni slovenski narod odločno odklanja demokratsko hlapčevsko politiko, se mu vendar demokratije ponujajo ter vsiljujejo pri vsaki priliki.

Po zadnjem uskočstvu Pribičeviča v Pašičev vladni tabor so tudi slovenski demokrati zbrali vse agitatorične sile in jih vrgli med narod s ciljem: opravičiti pred ljudstvom Žerjav—Pribičevičovo uskočstvo. Demokratiški listi od »Jutra«, »Tabora« in »Domovine« so polni poročil, v katerih lažejo, kako sijajno da zborujejo demokratiški agitatorji vsako nedeljo in praznik po deželi. Vsi razsodni ljudje, ki čitajo demokratske liste in ki poznajo skrahirano demokratsko politiko, se smejejo tem poročilom o sijajnosti demokratskih shodov, a vendar bi še znal biti kak labkovernež na deželi, ki bi nasedel tem lažem takozvanega »naprednega« časopisja. Mi smo že v »Gospodarju« večkrat pribili zborovalne polomije demokratov, katere so doživeli po raznih krajih. Danes hočemo našim somišljenikom in čitateljem podati poročilo o dveh demokratskih shodih, o katerih sta poročala »Jutro« in »Tabor«, da sta bila dobro obiskana, da je v teh klerikalnih trdnjavah led prebit, da ljudstvo odobrava demokratsko uskočstvo itd.

Drugi demokratiški shod pri Sv. Barbari v Slov. goricah. V treh številkah »Slov. Gospodarja« smo se bavili z obširnimi poročili o prvem shodu demokratov pri Sv. Barbari.

Po prvi polomiji pri Barbari so si demokrati kmalu opomogli in sklenili drugič poskusiti z zborovalno srečo pri Barbarčanih. Kako se je godilo demokratskim agitatorjem in govorniku drugič pri Sv. Barbari, nam poroča očividec tole: »Že od nekdaj so se naprednjaki — liberalci bogataško vozili na shode. Na vozu so se pri-furali k Sv. Barbari v Slov. gorice na prvi demokratiški shod: gg. Pivko, Germ in Novak.

Kakor že od nekdaj povsod, jih je kot liberalce in te še pri nas posebno kot velesrbe, ogorčeno zavrnilo in odpravilo naše ljudstvo. Take posrvice smejo mogoče čez Slovence zmerjati v Fruški gori, po Slovenskih goricah pa ne. Stranke so bile dobile pismena povabila na drugi demokratiški shod za 4. maja v Šabedrovi gostilni. Iz Maribora se je pripeljal v najlepši kočiji, znotraj rdeče izšiti, agitator dr. Lašič. Ljudje so pokimovali, nekdo se pelje rdeč kakor gimpi. Na shod pa je prišel edino nadučitelj Krajnc. Za gospodom doktorjem sta imela sama dolgo sednico. Med tem je bil šel p. gostilni šepet: vse eno: Lašič, Pašič; vse eno: Pašič, Lašič. —

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

7

Pa kako jih obesiti, da se bodo zapirale in odpirale? In kako narediti varno zaporo, ki bi se dala odpirati od znotraj in od zunaj?

Dolgo je poskušal in končno je izrezljal iz trdega lesa dvoje še precej lepih tečajev in osi. Po dvehurnem merjenju in obešanju so vrata nazadnje srečno visela in se res tudi odpirala in zapirala.

Naredil je tudi kljuko. Pravi umotvor je bila. Vsaj gospa Clayton je tako trdila. Od znotraj je bilo lahko odpreti vrata, kdor jih je pa od zunaj hotel odpreti, je moral biti že zelo preikan in bistroumen. Stesal je tudi zapah, ki sta ga ponoči položila pred vrata.

Glavne težave so bile srečno premagane, imela sta varno zavetje, ni se jima bilo treba bati iznenadenja.

»Hišna oprema« jima ni delala mnogo težav.

V kotu celice je pozidal Clayton iz kamenja ognjišče in iz deščic je zbil dimnik, ki je odvajal dim skozi streho. Ob oknu je postavil mizo, tudi dva stola je stesal in udobno ležišče je naredil ob steni. Par kljuk je zabil v steno za obešalnik in polico je naredil za knjige, ki sta jih precej prinesla seboj.

Proti koncu drugega meseca je bilo stanovanje gotovo. Veselo razporežena in s primerno slovesnostjo sta se preselila iz svojega zračnega letovišča v novi stan.

Da ni bilo neme, neobljudene samote in rjojenje in tuljenje džungle, — ne bila bi nesrečna in nezadovoljna.

Po noči so se plazile velike živali krog koče, čula

od koče. Pred dnevi je posekal nekaj dreves v gozdu in jih je privlekel v bližino koče, da bi jih otesal za novo stavbo. Več mescev sem se ni nič posebnega pripetilo, nobena nevarna izval se ni prikazala po dnevi, postal je brezbrizen in puščal je puško in samokrese v koči. Tudi danes jih ni imel seboj.

Mrzla groza mu je šinila po hrbtu, ko je gledal, s kako naglico lomi strašna žival proti njemu. Se par skokov, pa bo med njim in med kočo —

Njegovo edino orožje je bila sekira. Pa kaj bo s tako igračko proti ogromni živali? In Elza — o Bog, kaj bo z Elzo?

Se bo morebiti dosegel kočo —

V dolgih skokih je planil proti domu. Potoma je vpil ženi, naj zbeži v kočo in zaklene vrata za seboj, če bi ga žival prehitela.

Elza je sedela na trati, par korakov od koče, in gledala ven na morje.

Ko je čula moža vpiti, se je obrnila in šele tedaj je zagledala orjaško človeku podobno žival, ki se je z neverjetno silo in naglico poganjala, da bi prehitela Claytona.

Kriknila je in skočila proti domu. Še enkrat se je ozrla —

Žival je dohitela soproga —

Obstal je in z obema rokama je držal sekiro pripravljeno, da jo zavihti, če bi ga strašni nasprotnik napadel.

Smrtna groza je spreletela Elzo.

»Zakleni se!« ji je zakričal. »Sam bom opravil z njim.«

Pa vedel je, da gleda smrti v oči. In tudi Elza je vedela, kak bo izid neenake borbe —

Krajnc pa bo tako dolgo pehal in pehal v čebelni panj, da — — — In dr. Lašič se je odpeljal, ne da bi mu nasedel tukaj le en kalin. — Tretji demokratiški shod pa bo tukaj pri »Bolfartu«. Tje bodo šil gospod nadučitelj čisto sami in bodo tam premišljevali zlato velesrbsko prihodnost. Da bodo imeli kar predokus tistih steklih časov, bo jim gospod Bolfart narezal od svoje najljubše pečenke za južino. Dober teki!

Demokratiški shod na Dolu pri Hrastniku. V nedeljo, dne 27. aprila je sklicala slovenska demokratiška stranka javen shod pri Draksterju z namenom, da bi pridobili vsaj toliko ljudi, da bi sestavili demokratiško kandidatno listo prav Žerjavovega kova za bližajoče se občinske volitve v občini Sv. Krištof. Na shod je prišla Rošova žlahta, 10 demokratov (vštevši govornika dr. Rapeta) in dva samostojneža. Vseh udeležencev je bilo okrog 40. Ob 3. uri popoldne je dr. Fr. Roš otvoril shod ter skromno prosil navzoče, naj bodo mirni in naj pustijo njihovogo govornika dr. Rapeta govoriti. Dr. Rape je začel takoj uvodoma napadati Slovensko ljudsko stranko in njene poslance prav po demagoško. Navzoči so zahtevali od govornika za njegove trditve dokazov, katerih pa ni imel niti za eno, niti za drugo. Padli so burni medkllici: Dol s centralizmom, proč s plačnimi agenti. Dr. Roš je miril zborovalce in končno posameznim grozil, ako se ne odstranijo. Med največjim hrupom je dr. Rape končal svoje frazarije. Nato je dobil besedo Josip Arnšek, kateri je ožigosal izdajalsko demokratiško inteligenco ter njene plačane agente. Dr. Rapeta je to tako raztogotilo, da je prišel na vso moč kričati, da on ni plačan agent in da hodi brezplačno na shode. Začela se je velika osebna rebuka med Jos. A. in dr. Rapetom v kateri je končno slednji priznal, da je nastavljen tajnik JDS in da ima 1300 dinarjev mesečne plače. Za njim je dobil besedo Karol Bautan, ki je v kratkih besedah označil program SLS in pa načelno nasprotstvo med nami in demokrati in pozval dr. Rapeta, naj mu na to jasno odgovori. Dr. Rape se je delal silno vernega katoličana in govoril nekaj Kristusovih besed. K. B. ga je vprašal, ali je bil danes pri sv. maši. Rape je izjavil, da to nikomur ni nič mar, nakar so mu poslušalci prekinili govor. Potem je govoril bivši komunist F. Alič, ki je slavil JDS, da ga je spravila v službo ker je bil radi stavke odpuščen od rudnika Trboveljske družbe. Za njim je govoril neki Kapla iz Huče jame ter na isti način slavil liberalno stranko. To je bil povod, da se je ponovno oglasil k besedi Josip Arnšek ter ogorčeno pribil dejstvo, da je JDS s svojim tiskom pomagala Trboveljski družbi pri zadnji stavki vreči ob tla nad 10.000 bednih rudarjev, dvema pa pomagala do službe. To pa je tako močno vplivalo na navzoče rudarje, da so hrumno ploskali. Nato je nekdo zagrozil, da bodo tega izzivača ven vrgli ter da ne sme več govoriti. Iz vrst rudarjev pa se je čul močen delavski glas: »Ne boste ga, ravno ta mora govoriti!« Ko so se poslušalci pomirili, je Arnšek nadaljeval ter povedal, da je tudi pri predzadnji stavki stala JDS odločno na strani Trboveljske družbe ter da je isto povedal sam gospod dr. Roš na shodu 11. mca 1923 pri F. L. v Hrastniku ob 3. uri popoldne. Dr. Roš je to izjavo tajil, vendar zatajiti ni mogel, ker mu je Arnšek navedel kraj, dan in uro. Nato je dobil besedo zopet dr. Rape, ki je razlagal, kako veliko narodno ljubezen imajo demokrati do našega naroda. K temu je pripomnil Arnšek, da so demokrati tako navdušeni za narod, da je sam njihov hrastniški prvak izjavil, da ima rajši Nemca, kakor slovenskega klerikalca. Dr. Rape je izjavil, da obžaluje, ako je med njimi tudi tak človek, da pa ne verjame in

zahteva dokaz. Koj nato je Josip Arnšek povedal, da sedi tu med nami gospod Miloš Roš, učitelj v Hrastniku, o katerem se je pred par dnevi izrazil njegovi politični pristaši Miloš Babič, ki je navzoč, da se mu ravno to ne dopade, ker je izjavil, da ima rajši Nemca kakor Slovenca-klerikalca. Priča Janko Arnšek se je takoj oglasil in to izpričal. Gospod M. Roš je izjavo priznal. Pričela se je dolgotrajna osebna borba, spremljana s krohotom. Janko A. je naposled stavil liberalcem več vprašanj, na katere pa niso imeli nikakih odgovorov! Tako je končal Rapetov shod slično kakor lansko leto Rošev. Pri nas za te velesrbske hlapce ni prostora.

Zavedni volilci.

Kakor pri Sv. Barbari v Slov. goricah in na Dolu pri Hrastniku se godi demokratiškim agitatorjem na vseh političnih shodih in sestankih, ki so pa seve po »Jutru«, »Taboru« in »Domovini« vsi sijajno obiskani. Tako izmišljeno zborovalno sijajnost na papirju privoščimo demokratom, ki so pri zadnjih volitvah dobili polovico enega poslanca, a pri prihodnjih pa še te polovice ne bo več.

Okrajni sestanki naše stranke.

Dne 15. maja (v četrtek):

Jarenina v prostorih Posojilnice; ob 9. uri zjutraj; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Jarenina, St. Ilj v Slov. gor., Sv. Jakob in Sv. Marjeta ob Pesnici.

Dne 20. maja (v torek):

Gornja Sv. Kungota v gostilni Jerman; ob 9. uri zjutraj; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Gornja Sv. Kungota, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Križ nad Mariborom in Svečina.

Dne 25. maja (v nedeljo):

1. Gornja Radgona v posojilnični dvorani, po ranem sv. opravilu: poroča poslanec dr. Hohnjec; za krajevne organizacije SLS in k njim spadajoče občine: Gornja Radgona, Negova, Kapela-Radenci in Apače.

2. Šmarje pri Jelsah v kaplaniji, po ranem sv. opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Šmarje, Sv. Ema, Sv. Peter na Medvedovem selu, Sladkagora, Sv. Stefan pri Žusmu, Sv. Vid pri Grobelnem, Zibika, Zusem.

3. Rajhenburg v Društvenem domu, po ranem svetem opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Sevnica, Rajhenburg-Armeško, Blanca, Gorica-Raztez-Anže, Senovo-Brezje-Raštajn, Zabukovje.

4. Kozje v Okrajni hranilnici, po ranem sv. opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Kozje, Buče, Koprivnica, Olimje, Sv. Peter pod Sv. gorami, Pilštanj, Polje, Podčetrtek, Podsreda.

5. St. Jurij ob Taboru v cerkveni hiši, po ranem sv. opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: St. Jurij ob Taboru, Braslovče, Gomilsko, Marija Reka, Polzela, Vransko.

6. Sv. Lovrenc na Dravskem polju v Društvenem domu, po rani službi božji; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Cirkovce, Majšperk, Ptujška gora.

7. Marenberg v gostilni Bruderman, po ranem svetem opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Sv. Anton na Pohorju, Marenberg, Brezno, Sv. Jernej v Rad-

vanju, Muta, Sv. Ožbalt ob Dravi, Pernice, Sv. Primož nad Muto, Sv. Primož na Pohorju, Remšnik, Ribnica na Poh., Trbonje, Vuhred, Vuzenica.

8. Ruše v stari šoli, po rani službi božji; za krajevne organizacije in njih občine: Ruše, Limbuš, Sv. Lovrenc na Pohorju, Puščava.

9. Studenice pri Poljčanah v samostanski sobi, po ranem sv. opravilu; za krajevne organizacije SLS: Studenice, Makole, Poljčane ter k njim spadajoče občine.

10. Prevalje v društveni dvorani »pri Korotanu«, po ranem sv. opravilu; za krajevne organizacije SLS in njih občine: Prevalje, Crna, Črneče, Sv. Danijel, Guštanj, Koprivna, Kotlje, Libelčice, Mežica, Ojstrica-Dravograd, Javorje pri Črni, Strojna.

Odkod denar?

Celemu svetu je znano, da zamorejo v sedanjih časih izhajati brez dolga le časopisi, ki imajo veliko stalnih naročnikov. To velja za slovenske liste ravno tako, kakor za hrvatske in srbske. Mnogo listov pa izhaja s pomočjo velikih bank ali pa s podporo vlade. Naš »Slovenski Gospodar« na primer izhaja, ker je najstarejši list, ima mnogo naročnikov in mnogo oznanil ali inseratov ter v lastni tiskarni najcenejšo upravo.

Mi pa poznamo liste, ki nimajo niti desetino toliko naročnikov, kakor jih ima »Gospodar«, še manj imajo inseratov, pa vključ temu izhajajo. Takšen list je na primer »Murska Straža« in »Narodni Dnevnik«. O »Murski Straži« je znano, da je imela nad 50.000 D. rec: petdeset tisoč dinarjev dolga, da pa je ta dolg poravnal na dosedaj naši javnosti neznane načine. Ravnotako je znano, da »Narodni Dnevnik« in »Tabor« ima jo vsak dan več tisoč izgube. Odkod denar, da vendar izhajajo?

Gotovo bi bilo zelo na mestu, da nam posebej »Murska Straža« naznani odnosno pojasni, odkod je dobila denar, odkar nastopa proti nam, proti programu krščanskega kmetskega ljudstva, organiziranega v Slovenski ljudski stranki! Prepričani smo, da gospodje pri »Murski Straži« niso izkopali nobenega zaklada, s katerim bi krili svoje izgube in dolgove. Torej je moral odpreti svojo blagajno nekdo drugi, ki ima vzrok, da žrtvuje za sedanji način pisave tako velike svote! Stavimo pa, da gospodje svojih virov ne bodo odkrili, ker bi jih sicer zapustili prav vsi njihovi bralci. Raje bodo zopet psovali in natolcevali vodstvo in voditelje ter posamezne člane naše Slovenske ljudske stranke. Toda tudi to je odgovor in vsak pameten človek ga razume in si misli — svoje. Prosim, da razmišljujete o teh rečeh tudi vsi naši možje v Prlekiji!

Opazovalec iz Prlekije.

Žival je stala visoko vzravnana pred Claytonom.

Merila je gotovo dva metra. Orjaška pleča in mogoče mišice na rokah — pravzaprav na sprednjih nogah — so pričale o silni, strašni moči. Gorje tistemu, ki je prišel v ta objem! Majhne, blizu skupaj ležeče oči so sovražno žarele pod košatimi nasršenimi obrvmi, jezno je renčala žival in kazala grozovito zobovje.

Za napadalčevim hrbtom, komaj dvajset korakov oddaljena, je ležala koča.

Claytonove oči so se za hip odtrgale od pošasti in pohitele k varnemu domu. Ali je Elza dobro zaprla vrata —?

Pa strah ga je spreletel —.

Vrata so se odprla in ven je stopila žena s puško v rokah —.

Bala se je orožja ni rada vzela v roko puške ali samokresa. Tembolj se je prestrašil, ko jo je videl hiteti proti živali, pogumno in brez strahu. Tako brani levinja svojega mladiča —.

Pa hitela je naravnost v pogin —.

»Nazaj, Elza!« ji je zaklical. »Za Božjo voljo, nazaj!«

Ni ga ubogala —.

In prav tistem trenutku je planila strašna žival v napad. Ni bilo več časa za besede.

Zavihtel je sekiro, vso moč je položil v zamah. In Clayton je bil močen človek in izvežban v borbi!

Toda silna žival je z bliskovito kretnjo pograbila za ročaj še preden jo je dosegla ostrina, izdrla sekiro Claytonu iz rok in jo vrgla daleč v stran.

In potem se je s hudobnim renčanjem vrgla na svoj žrtev —.

Pa še preden so njeni strahoviti zobje dosegli vrat,

na katerega so merili, je počil strel in krogla je prodrla živali med pleča.

Vrgla je Claytona na tla in se obrnila nad novega sovražnika.

Komaj par korakov v stran je stala mlada žena. Zaman se je trudila, da bi sprožila še drugi naboj. Ni poznala puškega ustroja. Brez učinka je udaril petelin na prazni naboj.

Renčec in rjoveč od jeze in bolečin je planila strašna pošast nad ubožico. Nezavestna je padla pod težo orjaškega telesa —.

V hipu je bil Clayton na nogah. Z enim samim skokom je bil pri živali, z golimi rokami jo je pograbil in vlekel proč od žene.

Bog sam vedi, kako se mu je posrečilo odvaliti silno težo, — pa posrečilo se mu je.

Žival je bila mrtva. Krogla jo je zadela naravnost v srce.

Hlastno je preiskal ženo. Nič se ni zgodilo, le nezavestna je bila. Strašni napadalec je poginil v hipu, ko je planil nad njo.

Vzel je ženo v naročje in jo odnesel v kočo. Dobri dve uri je trajalo, da se je spet zavedla —.

Njene prve besede so mu pognale neznan strah po vseh udih —.

Nekaj časa je v nemem začudenju gledala krog sebe, potem pa je zadovoljno vzdihnila in rekla:

»Oh John, kako srečna sem, da sva res doma —! Strašne sanje so me mučile —. Sanjala sem, da nisva več v Londonu, ampak nekje v divjih krajih in velike pošasti so naju napadle —.«

»Le lépo mirna bodi, ljuba moja!« jo je tolažil, ji gladil čelo in nima, strašna bol mu je legla na srce. Po-

miri se, skušaj zaspati! Ne teri si glave s takimi sanjami!« —

Tisto noč se je narodil Claytonu sinček v koči ob robu džungle. In zunaj pred durmi je renčal in zavijal leopard in iz džungle je v mogočnih glasovih donelo rjovenje kraljevskega leva —.

Elza Clayton ni nikdar več ozdravela. Strašni prizor ji je udaril na živce.

Životarila je še sicer leto dni po porodu, pa postelje ni več zapustila. Tudi do prave zavesti ni več prišla.

Včasih je izpraševala soproga, kaj da pomenijo čudni glasovi po noči, zakaj ni služinčadi blizu in kako da je pohištvo tako preprosto in ravno. In nobenih prijateljev da ni na obisk.

Duh se ji je omračil. Dogodki pravkar preživljeni dni so bili kakor izbrisani iz njenega spomina. Poskušal je sicer, da bi ji spet zbudil spomin na dogodivščine, ki so ju vrgle na zapuščeno obalo, pa zaman je bilo, — ni se več zavedala pravega položaja.

Sicer pa je bila čisto razumna in pametna. In vse njeno veselje je bil njen sinček.

Clayton je neutrudljivo skrbel zanjo, ji stregel in jo negoval z vso ljubeznijo in potrpežljivostjo. Tisto leto je bilo zanj najsrečnejše v njegovem kratkem zakonskem življenju.

Da bi bilo polno skrbi n grenkosti, če bi se Elza zavedala obupnega položaja, to je le predobro vedel. Zato je bil skoraj hvaležen Bogu, da ji je v svoji usmiljenosti zagrnil zavest s plaščem pozabljenosti, četudi ga je v srcu zbolelo, kadar jo je gledal zamišljeno in raztreseno in poslušal njena otožna vprašanja.

(Dalje prihodnjič).